

Vermikompostér Can-O-Worm

...vermikompostování v nejvyšší kvalitě!

Návod k použití

Vaše Can-O-Worm obsahuje:

- 1 víko**
- 2 pracovní boxy**
- 1 sběrný box**
- 1 plastový ventil**
- 5 noh**
- 1 podestýlková cihla**
- 1 lepenková podložka (uchovejte, upotřebíte ji při zakládání chovu ve vermikompostéru)**
- 1 instrukce**

Úvod

Can-O-Worm je systém, který za pomoci žížal, přeměňuje organický odpad z kuchyně a zahrady na substrát a tekutinu bohatou na živiny. Přestože nejlépe se hodí na likvidaci kuchyňského odpadu, můžete kompostovat i menší množství zahradního odpadu.

Obsluha je velmi snadná (těžkou práci odvedou žížaly!) a pokud se budete o vermikompostér správně pečovat, několikrát se vám to vrátí.

Kromě benefitu pro vás samotné, má tato likvidace odpadů samozřejmě velký přínos pro životní prostředí.

Can-O-Worm se skládá ze 3 boxů. Spodní box, má pevné dno a ventil a je určen k odchyťování tekutin. Tekutiny protékají skrz vrchní boxy dolů do spodního boxu a tam mohou být stočeny prostřednictvím ventilu. Takto je získáno velmi kvalitní tekuté hnojivo.

Chov žížal se zakládá ve spodním pracovním boxu, vložením do připravené podestýlky. Žížaly se postupně dostávají nahoru, do dalšího pracovních boxů, jakmile vycítí zbytky jídla, které tam zanecháte.

Jakmile se vrchní pracovní box naplní, většina žížal opustí spodní pracovní box, kde začínaly. Tento box se pak zaplní kompostem. Pro získání tohoto velmi výživného kompostu pouze odeberte tento spodní box, vysypte a zpátky postavte na vrchní pracovní box, jako nový pracovní box.

Toto je nekonečný cyklus: vždy budete mít pohodlný, přírodní a efektivní způsob jak se zbavit kuchyňského odpadu, přičemž budete mít stále zajištěnu zásobu vlastního kvalitního kompostu a tekutého hnojiva.

Časté dotazy

Potřebují žížaly vlákninu?

Ano, žížaly milují vlákninu. 25-30% odpadu, který do vermikompostér dáváte by měla tvořit suchá vláknina jako např. papírové obaly od vajec (roztrhané na malé kousky), vnitřky z rolí od toaletního papíru, zvířecí srst apod. Ideální je skartovaný papír.

Jak moc budou mé žížaly žrát?

Toto záleží na množství žížal ve vermikompostér a podmínkách uvnitř a venku. Žížaly mohou sníst každý den potravu o hmotnosti až poloviny své váhy. Pokud začnete vermikompostovat s 500g (1000) žížal, spotřebují žížaly až 250g odpadu každý den (při dobrých podmínkách). Jak se chov žížal rozrůstá můžete přidávat více odpadu.

Jak přimět žížaly, aby více žraly?

Žížaly žerou nejrychleji poté co se adaptují na nový zdroj potravy. Budou také odpad likvidovat rychleji, pokud je potravina nakrájena na malé kousky. Umístění vermikompostéru v prostředí, kde je teplota udržována v rozmezí od 10-20°C také přispěje k zvýšení výkonu žížal. Žížaly rovněž nemají rády příliš kyselé jídlo jako citrusové ovoce. Přidáním hrsti neutralizéru (nebo drcených skořápek od vajec) jedenkrát týdně pomohou udržet ve vermikompostéru správné prostředí. Také přidání speciálního krmiva pro žížaly, pomůže vykrmit větší a silnější žížaly, které zlikvidují více odpadu.

Čím žížaly nekrmit?

Vyhňte se masu, kostem a většímu množství kyselého jídla jako citrusy a cibule. Hnuj od nedávno odčervěných zvířat žížaly zabije.

Mohu krmit žížaly zahradním odpadem?

Žížaly bez problémů likvidují také zahradní odpad, nicméně vermikompostér Worm Café je navržen pro likvidaci převážně kuchyňského odpadu. Jeho velikost vám nedovolí přidávat více než pár zvadlých kytek. Vyhněte se posečené trávě.

Co dělat, pokud mé žížaly dostatečně nežerou

Zpočátku se žížaly živí podestýlkou, takže chvíli potrvá než začnou odpady plně likvidovat. Nicméně po tomto období nemusíte čekat než zlikvidují všechny předchozí odpad. Pokud pracují těsně pod povrchem je možno přidat další odpady.

Měl bych přidávat vodu do mého Worm Café?

Kuchyňský odpad je tvořen z 80% vodou, takže vodu je nutno do vermikompostér přidávat pouze v období velkých veder, a to pouze v malých dávkách. Obsah kompostéru by měl být vlhký asi jako vyždímaná mycí houba.

Mohou se mi žížaly přemnožit?

Ne, žížaly se nikdy nepřemnoží. Žížaly přizpůsobí svůj počet dostupnému místu a množství potravy. Počet žížal by tedy měl dosáhnout maximálního počtu 4000 – 6000.

Mohu žížaly nasadit volně do zahrady?

Ano, ale tento speciální druh kompostových žížal potřebuje opravdu bohatý biologický odpad a celoročně vlhké prostředí. Takže pokud žížaly nenasadíte na plochu silně pokrytou mulčem, případně na kompost, nebudou dobře prospívat.

Proč se žížaly pohybují směrem dolů místo aby se pohybovali nahoru do vrchního pracovního boxu?

Jsou dvě možnosti:

- a) Přidáváte novou potravu příliš brzy, ještě dříve než žížaly začaly zpracovávat předchozí dávku,
- b) výplň boxů mohla klesnout a vytvořit se díra mezi boxy. Přidejte do spodního boxu trochu kompostu, aby se díra zaplnila.

Jak si poradit s výkyvy teplot?

Žížaly nejlépe pracují při teplotě v rozmezí od 10-30°C. Nicméně jsou odolné vůči teplejším i mnohem chladnějším teplotám. Vermikompostér by měl být umístěn ve stínu. Pokud se příliš oteplí, odejměte víko a obsah řádně provlhčete (víko ponechejte otevřené). Pokud se hodně ochladí, přemístěte kompostér na teplejší místo, případně můžete vermikompostér zaizolovat bublinkovou fólií nebo starou dekou.

Co dělat když prší a žížaly se shlukují na víku vermikompostér?

Žížaly se mnohdy přemístí napovrch ještě před deštěm. Je to jejich přirozená obrana proti utonutí v mokré půdě. Přemístěte vermikompostér z deště, sesbírejte žížaly z víka a vraťte je zpět do podestýlky.

Jak se bránit proti mravencům?

Potřete nohy kompostéru vazelínou, případně ponořte každou nohu do nádoby s vodou.

Sestavení vermikompostéru

1. Odšroubujte matici z ventilu. Umístěte matici mezi příruby vevnitř sběrného boxu. Poté zašroubujte zvenčí ventil do matice . Otáčejte ventilem, ne maticí.
2. Připevněte nohy ke spodnímu sběrnému boxu. Nohy by měly lehce zapadnout na své místo.
3. Umístěte jeden pracovní box na sběrný box. Ostatní boxy prozatím uschovejte, dokud je nebude potřeba.

Umístěte vermikompostér na stinné místo, chráněné od silného odpoledního slunce.

Založení chovu

Fáze 1: Sběrný box

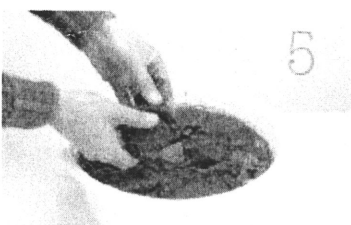
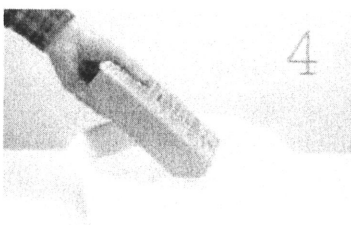
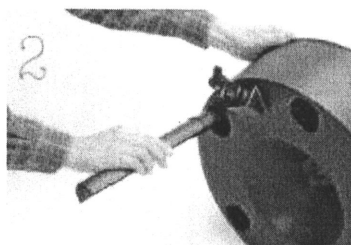
Tento box slouží jako jímka, do které stéká přebytečná tekutina z vrchních boxů. Do tohoto boxu nedávejte žádné žížaly ani odpady! Výstupek na dně boxu umožňuje žížalám, které spadnou do tohoto boxu, vylézt zpět nahoru.

Fáze 2: Spodní pracovní box

Použijte podestýlkovou cihlu pro založení chovu v tomto boxu.

4. Kyblík naplňte do poloviny teplou vodou a vložte do něj cihlu.
5. Jakmile cihla nasaje vodu, začne se rozpadat a vznikne konzistentní směs. Tento proces by měl trvat zhruba hodinu. Poté sced'te přebytečnou vodu.
6. Na dno prvního pracovního boxu položte lepenkovou podložku, která byla součástí balení vermikompostéru. Podložka se bude pomalu rozkládat a nyní bude bránit, aby podestýlka propadávala do spodního boxu.
7. Rovnoměrně rozprostřete podestýlku na podložku.
8. Vysypte žížaly na podestýlku. Žížaly jsou citlivé na světlo, takže ponechejte zhruba na hodinu víko otevřené, aby se žížaly zahrabaly do podestýlky.
9. Jakmile se žížaly zavrtají do podestýlky můžete přidat první dávku odpadu. Rozsypte ji rovnoměrně po povrchu podestýlky, napoprvé bude stačit pár hrstí. Zakryjte plochu zvlhčovacím podložkou, pokud máte (netřeba ji vlhčit). Můžete také použít například starý vlněný svetr nebo noviny. Zakryjte víkem.

V příštích týdnech pozvolna přidávejte odpad, spíše častěji a menší dávky, dokud se první box nezaplní. Vždy zakryjte

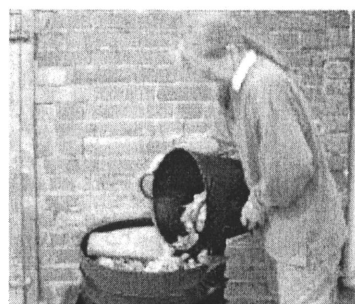
odpadky podložkou a víkem.

Fáze 3: Prostřední pracovní box

Prostřední pracovní box je možno umístit na první pracovní box, pouze pokud jste si jisti, že dno prostředního boxu se bude dotýkat materiálu pod ním. Před tím odstraňte podložku - podložku pokládejte vždy na vrchní, čerstvou vrstvu kuchyňského odpadu.

Pozn.: Těsně před umístěním nového pracovního boxu se vždy ujistěte, že se dno nového boxu dotýká zbytků pod ním. Žížaly odpad neustále likvidují a tak se jeho úroveň neustále mění.

Nyní můžete začít přidávat další kuchyňské zbytky. Před tím než přidáte další dávku, zkontrolujte, že žížaly jsou těsně pod povrchem vrstvy již existujícího odpadu. Není potřeba čekat, až žížaly zlikvidují celou předchozí dávku, stačí, když pracují těsně pod povrchem.

Sběr kompostu

Postupným přidáváním odpadu se naplní i vrchní pracovní box. V této fázi bude většina žížal v tomto boxu. Spodní box bude zaplněn již žížalami plně zpracovaným odpadem. Nyní je vhodná doba vyjmout spodní box a vysypat. Získáte tak kvalitní kompost. Po vyprázdnění boxu jej umístěte na vrchní pracovní box a začněte odpad přidávat zde. Celý proces se tak opakuje.

Pozn.: Když zakládáte nový pracovní box, není již potřeba přidávat podestýlku jako při zakládání prvního boxu. Žížaly si vytvoří svou vlastní.

Může trvat až 6 měsíců než se oba boxy naplní a vy budete moci sbírat první kompost. potom však již budete moci odebírat kompost pravidelně po kratší době.

Důležité: Jednou za pár týdnů přidávejte do vermikompostéru neutralizér a krmivo pro žížaly.

10 nejdůležitějších rad pro úspěšné vermikompostování

Následující rady představují výsledky dlouhodobých zkušeností s vermikompostováním. Prosím přečtěte je a snažte se je dodržovat. Při důsledném dodržování budete mít mnoho spokojených žížal, které vám budou produkovat bohatý, tmavý kompost.

1. Nesnažte se nic uspěchat. Bude trvat několik měsíců, než žížaly poprvé naplní box. Zpočátku nepřidávejte najednou velké množství, ale spíše pravidelně menší dávky. Nicméně žížaly mohou sníst denně potravu o hmotnosti poloviny své váhy, takže jakmile se násada ustálí a žížaly se začnou množit, můžete přidávat více potravy.
2. Nehromadte čerstvý odpad ve vrstvách větších než 50-100mm. Jendoduché pravidlo je, že vždy musíte vidět na vrchní vrstvě odpadu žížaly.
3. Pokud žížaly nestíhají odpad zpracovávat, pár dní nepřidávejte potravu. (Pamatujte, že žížaly nemají zuby a aby mohly odpad konzumovat, musí se odpad rozkládat). Potravu začněte opět přidávat, jakmile uvidíte žížaly zpracovávat na povrchu. Velké množství nezpracovaného odpadu začne hnit. Hnijící odpad nedělá žížalám dobře a vám nebude dělat dobře zápach z kompostéru, naopak bude lákat krysy a mouchy.
4. Zkoušejte různé druhy potravy. Stejně jako my, mají žížaly rády pestrou stravu. Pokud se některá potrava ukáže jako neoblíbená a žížaly ji nekonzumují, snažte se jí příště vyvarovat. Vždy po pár týdnech přidejte krmivo pro žížaly „Worm treat“ (speciální mix toho, co mají žížaly nejradši) na podporu procesu.
5. Posekaná tráva a listy nejsou do vašeho kompostéru vhodné. Než žížaly stihnou trávu zpracovat, začne se zahřívat a uvolňovat čpavek. Obojí žížaly ohrožuje.
6. Žížaly nemají rády prostředí, které je příliš kyselé (pH méně než 6). Pokud máte měřič pH, pravidelně jej kontrolujte. Vhodná hodnota pH je 6-8, ideální 7. Vyvarujte se kyselých přísad jako jsou citrusy a cibule. Vždy po pár týdnech přidávejte neutralizer „Lime mix“, který snižuje kyselost prostředí.
7. Obsah udržujte vlhký a v případě vysychání zalévejte. Ale nepřemokřete (viz bod 9), jelikož by to způsobilo nedostatek vzduchu v nádobě. Obsah by měl být vlhký přibližně jako vymačkaná houba.
8. Bude trvat několi měsíců, než se začne tvořit tekuté hnojivo. Potom však tekutinu ze sběrného boxu pravidelně odpouštějte. Tekuté hnojivo je vynikající na pokojové rostliny a na rajčata. Před použitím nařeďte 1:10 s vodou.
9. Pokud je obsah příliš mokrá, je potřeba přebytečnou tekutinu odpustit žlábkem. Potom se pokuste obsah vysušit přidáním suchého materiálu, jako jsou noviny nebo karton. Vzájemně promíchejte a provzdušněte. Pokud se tvoří hodně tekutiny, je vhodné nechat otevřený kohoutek u odtoku a dát pod něj nádobu.
10. Dávejte pozor, aby nedošlo ke kontaktu obsahu kompostéru s ústy a vždy si pečlivě umývejte ruce.

Využití kompostu

Kompost je bohatý na živiny a organické látky a lze jej použít jako vynikající substrát pro pěstování rostlin. Je bohatý na rozpustné vyživovací látky a jeho jemná, drolivá struktura výrazně zlepšuje vlastnosti půdy. Kompost není potřeba před použitím v zahradě upravovat, jelikož bakterie, které obsahuje, jsou užitečné a rostliny nepoškodí. Využití je stejné jako u klasického kompostu – např. při pěstování ze semínek, při sázení stromů a keřů nebo jako hnojivo pro rychlerostoucích rostliny.

Jako hnojivo

Vermikompost je mnohem víc než jen obyčejné hnojivo, i když je možné jej používat k udržení oblíbených rostlin ve vynikající kondici. Mikoroorganismy přítomné ve vermikompostu jsou užitečné také pro zlepšení kvality půdy. Rozvrstvením kolem rostlin zajistíte rostlinám výživu a zároveň zlepšíte zadržování vláhy u kořenů. Při přesazování sazenic do záhonů nebo při sázení např. fazolí, posypte dno jamky vermikompostem. Zajistíte tak rostlinám vynikající start do života.

Jako vrchní vrstva do květináčů

Pokojevé rostliny jsou většinou zasazeny v zemině smíchané s hnojivem. Vrchní vrstva z vermikompostu je ideální způsob, jak doplnit živiny. Odeberte vrchní 12mm vrstvu hlíny, nahraďte ji čerstvým vermikompostem a jemně promíchejte. Živiny obsažené ve vermikompostu se ke kořenům dostanou při zalévání.

Jako kompost (zemina, hlína)

Vermikompost je ideální základ směsi na zeminu do květináčů a pěstování semen. Samozřejmě můžete použít svůj vlastní „recept“ na směs, ale tento poměr přísad vám případně zajistí velmi dobré výsledky:

Do květináčů:

25% kompost, 25% kokosové vlákno, 25% perlit, 25% písek

Na semena:

25% kompost, 50% kokosové vlákno, 25% perlit

(pozn. mulčovací kůra nebo kokosové vlákno jsou vhodné alternativy pro rašelinu)

Jako organický prostředek na zlepšení kvality půdy

Půda se zlepšuje díky zvýšení obsahu organického materiálu a přírodního hnojiva. Pro výrobu vlastního prostředku zlepšení kvality půdy, smíchejte 5 litrů vermikompostu s 50 litry jemné mulčovací kůry. Zapravte do půdy na zahradě po 2 litrech na metr čtvereční. Na kyselé půdy (např. tam, kde rostou rododendrony) použijte místo kůry materiál s nižším pH.

Jako tekuté hnojivo pro pokojové rostliny

Nezapoměňte, že tekutina, která odtéká z kompostéru, může být použita jako vřiva pro pokojové rostliny. Jedná se o velmi koncentrovanou tekutinu, které se před použitím ředí 1:10 s vodou.

Řešení problémů

Co se stane, pokud několik týdnů nebudu žížaly krmit?

Nic vážného. Dobře založený vermikompostér (Can-O-Worm) může vydržet až měsíc, než se začne počet žížal snižovat.

Pokud jedete pryč, dejte těsně pře odjezdem do vermikompostéru vhodnou potravu (nejlépe smíchanou s krmivem pro žížaly „worm treat“). Žížaly takto vydrží několik týdnů. Po dobu nepřítomnosti nechte otevřený kohoutek u odtoku, aby se vermikompostér nepřeplnil vodou.

Část obsahu začíná plesnivět ještě než ho žížaly začnou zpracovávat, je to problém?

Ne, žížaly nemají zuby a aby mohly odpad dobře zpracovat, je potřeba, aby byl vlhký a nahnílý. Každopádně zkontrolujte, zda žížaly pracují i ve vrchní vrstvě. Pokud ne, může to být znamení, že jste přidali příliš mnoho potravy. V tomto případě několik dní potravu nepřidávejte, aby stihly vše zpracovat. Také můžete vrstvu odpadu obrátit, čímž vrstvu provzdušníte a zabráníte plesnivění.

Ve vermikompostéru mám malé bílé červy, jsou to malé žížalky nebo je to problém?

I když vypadají stejně, pouze menší, nejedná se o mladé žížaly. Jedná se o neškodné cizopasníky nazývané entrachyadidy a jsou přítomni ve většině kompostovacích systémech. Jelikož jim vyhovuje více vlhké a kyselé prostředí než žížalám, zkontrolujte v případě jejich většího výskytu, jestli není ve vermikompostéru příliš mnoho vody a vyrovnejte pH přidáním neutralizéru „Lime Mix“. Pokud je chcete z vermikompostéru odstranit, můžete je nalákat na kousek navlhčeného chleba. Tito červi jsou vynikající potravou pro ptáky na vaší zahradě!

Můj vermikompostér láká malé mušky, co jsou zač a jsou nebezpečné?

Většinou se jedná o octové mušky, které jsou přitahovány rozkládajícím se ovocem. Jsou neškodné, pokud vám však jejich přítomnost vadí, zbytky vždy zahrabejte a obsah pečlivě zakryjte zvlhčovací podložkou. Můžete také zkusit překrýt odpad vrstvou dřevěného popela nebo hlíny. Množství mušek také redukuje, pokud budete přidávat větší množství suchého vláknitého materiálu, jako jsou natrhané noviny nebo karton. Tato vrstva může tvořit až třetinu vrstvy odpadu. Pravidelným přidáváním hrsti neutralizéru „Lime Mix“ snížíte kyselost prostředí, což také omezí výskyt mušek. Další možností je posypat povrch křemelinou (rozsivkovou zeminou).

Žížaly se snaží dostat ven z kompostéru, jak jim v tom mohu zabránit?

Žížaly jsou průzkumníci a je přirozené, že se vyskytují na víku nebo bočních stranách. Pokud je jich zde však velké množství, může to být znamení, že jim nevyhovují podmínky v kompostéru. Zkontrolujte vlhkost obsahu, vzduch, pH a potravu (viz „Deset důležitých rad“) a upravte nevyhovující podmínky. Mezitím nechejte odkryté víko. Sluneční světlo donutí žížaly zalézt zpět dolů.

Žížaly zmizely, co mám dělat?

Pokud jsou v kompostéru špatné podmínky nebo zanedbáte péči o žížaly, mohou žížaly uhynout. Ujistěte se, že je v kompostéru správný poměr suchého a organického materiálu – tedy alespoň 25% suchého materiálu – např. kartonové obaly od vajíček, ruličky od toaletního papíru, apod. Tím zajistíte takovou konzistenci, při které se bude odpad dobře rozkládat a díky tomu je budou žížaly zpracovávat.

V kompostéru mám mravence, co s nimi?

Zatímco dospělým žížalám mravenci neškodí, ohrožují jejich množení tím, že odnášejí jejich vajíčka. Proto je potřeba mravence z kompostéru vypudit. Pokud naleznete a odstraníte královnu, budou ji ostatní následovat. Zalévání obsahu kompostéru vodou aby byl obsah vlhký, často donutí mravence odejít. Dávejte ale pozor na žížaly, které se vodou mohou spláchnout do žlábků a vždy je odtud odstraňte, aby se neutopily. Mravenci pravděpodobně nakladly vajíčka, proto zde můžete najít také hlístice, které napadají larvy mravenců. Jakmile jsou mravenci pryč, natřete nohy kompostéru vazelínou nebo ponořte každou nohu do nádoby s vodou, aby se tam mravenci již nedostali.

Vhodné ke kompostování	Nevhodné ke kompostování
<ul style="list-style-type: none">• zbytky vařeného jídla, čajové lístky,• kávová sedlina, zeleninové odřezky,• usušené a rozdrčené skořápky od vajíček (prospěšné pro zažívání žížal),• natrhaný papír a karton (udržuje optimální vlhkost obsahu),• prach z vysavače, vlasy, vlna a bavlna,• křeččí trus,• koňský a kravský hnůj.	<ul style="list-style-type: none">• citrusové plody (způsobují překyselení prostředí)• semena rostlin (nejsou odumřelé, takže je žížaly nesní)• rostlinný materiál napadený chorobami (může poškodit žížaly)• lesklý papír (obsahuje příliš mnoho přísad)• posekaná tráva a listy (zahřívají se)• sklo, plast, kov (nerozložitelné)• psí/kočičí výkaly (mohou obsahovat patogeny).• Nic v příliš velkém množství!